

Republica Moldova

PARLAMENTUL

LEGE Nr. 142

din 02.07.2010

cu privire la eficiența energetică

Publicat : 03.09.2010 în Monitorul Oficial Nr. 155-158 art Nr : 545

Prezenta lege creează cadrul juridic necesar aplicării Directivei Europene 2006/32/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 5 aprilie 2006 privind eficiența energetică la consumatorii finali și serviciile energetice și abrogarea Directivei 93/76/CEE a Consiliului, publicată în Jurnalul Oficial L 114 din 27 aprilie 2006, modificată prin Regulamentul (CE) nr.1137/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 octombrie 2008.

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul legii

Prezenta lege reglementează activitățile menite să reducă intensitatea energetică în economia națională și să diminueze impactul negativ al sectorului energetic asupra mediului.

Articolul 2. Scopul legii

Scopul prezentei legi este crearea premiselor îmbunătățirii eficienței energetice, inclusiv prin fondarea și susținerea activității structurilor antrenate în elaborarea și în realizarea programelor, planurilor, serviciilor energetice, altor măsuri de eficientizare a consumurilor de energie, nominalizate în prezenta lege.

Articolul 3. Domeniile de aplicare

Prezenta lege se aplică furnizorilor de servicii energetice prin care se realizează măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, distribuitorilor de energie, operatorilor din sistemul de distribuție, furnizorilor de energie, consumatorilor finali, precum și forțelor armate, dar numai în măsura în care aplicarea legii nu determină nici un conflict care să aibă aceeași natură și același scop principal ca și activitățile forțelor armate, cu excepția materialelor utilizate exclusiv în scop militar.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

audit energetic – procedură sistematică de obținere a unor date despre profilul consumului energetic existent al unei clădiri sau al unui grup de clădiri, al unei activități și/sau al unei instalații

industriale, sau al unui serviciu privat ori public, de identificare și de cuantificare a oportunităților rentabile pentru realizarea unor economii de energie și de raportare a rezultatelor;

auditor energetic – persoană fizică sau juridică autorizată să efectueze auditul energetic;

cogenerare – producere simultană, în același proces, a energiei termice și a energiei electrice și/sau mecanice;

contract de performanță energetică – contract între beneficiarul și furnizorul unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, conform căruia investițiile în această măsură sînt proporționale nivelului, convenit prin contract, de îmbunătățire a eficienței energetice;

distribuitor de energie – persoană fizică sau juridică responsabilă de transportul energiei în vederea livrării consumatorilor finali și stațiilor de distribuție care vînd energie consumatorilor finali. Această definiție nu se referă la operatorii sistemului de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, menționați în definiția respectivă;

economie de energie – cantitate de energie economisită, determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a uneia sau a mai multor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice și/sau economie de energie primară în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;

eficientizarea consumurilor de energie – activitate organizatorică, științifică, practică, tehnică, economică și informațională, care, în consecință, se soldează cu obținerea unor indicatori de eficiență energetică mai performanți;

eficiență energetică – raport dintre rezultatul constînd în performanță, servicii, mărfuri sau energie și energia folosită în acest scop;

energie – toate formele de energie disponibile pe piață, inclusiv energia electrică, gazele naturale (inclusiv gazul natural lichefiat), gazul petrolier lichefiat, orice combustibil destinat încălzirii și răcirii (inclusiv termoficare și răcire urbană centralizată), cărbune și lignit, turbă, carburanți (mai puțin carburanți pentru aviație și combustibili pentru navigația maritimă) și biomasă, definite în Directiva 2001/77/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a electricității;

contract de finanțare din partea terților – acord contractual ce implică un terț – în afara furnizorului de energie și a beneficiarului unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice – care finanțează acea măsură și care percepe de la beneficiar o taxă echivalentă cu o parte din valoarea economiei de energie obținută ca rezultat al măsurii de îmbunătățire a eficienței energetice convenită prin contract;

instrumente financiare pentru economie de energie – instrumente financiare, precum fonduri, subvenții, reduceri de taxe, împrumuturi, finanțare din partea terților, contracte de performanță energetică, contracte de garantare a economiilor de energie, contracte de externalizare, alte contracte de aceeași natură, care sînt puse la dispoziția pieței de către autorități publice sau de persoane private pentru a acoperi parțial sau total costul inițial al proiectului, necesare punerii în aplicare a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice;

mecanisme de eficiență energetică – instrumente generale utilizate de Guvern sau de organisme guvernamentale pentru a crea un cadru adecvat sau stimulente pentru actorii pieței în vederea furnizării și achiziționării de servicii energetice, precum și alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice;

operator al sistemului de distribuție – persoană fizică sau juridică responsabilă de exploatarea, de asigurarea întreținerii și, în cazul în care este necesar, de dezvoltarea sistemului de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale într-o anumită zonă și, după caz, a interconexiunilor acestuia cu alte sisteme, precum și de asigurarea pe termen lung a capacității sistemului de a răspunde cererilor rezonabile de distribuție a energiei electrice sau a gazelor naturale;

performanță energetică (programe de îmbunătățire a eficienței energetice) – activități care se concentrează pe grupuri de consumatori finali și care duc la o îmbunătățire verificabilă și măsurabilă sau estimabilă a eficienței energetice;

programe de îmbunătățire a eficienței energetice – activități care se concentrează pe grupuri de consumatori finali și care duc la o îmbunătățire verificabilă și măsurabilă sau estimabilă a eficienței energetice;

resurse energetice secundare – purtători de energie obținuți sub formă de produse secundare ale producției de bază;

serviciu energetic – beneficiu fizic, utilitate sau bun obținut dintr-o combinație de energie cu o tehnologie și/sau o acțiune eficientă din punct de vedere energetic, care poate include activitățile de exploatare, de întreținere și de control, necesare pentru prestarea serviciului în baza unui contract, și care, în condiții normale, s-a dovedit că duce la o îmbunătățire a eficienței energetice și/sau la economii de energie primară, în condiții verificabile și măsurabile sau estimabile;

societate de servicii energetice – persoană juridică furnizoare de servicii energetice și/sau de alte măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice în instalațiile sau la sediul unui utilizator și care acceptă un anumit risc financiar făcând acest lucru. Plata serviciilor furnizate se bazează (integral sau parțial) pe îmbunătățirea eficienței energetice și pe îndeplinirea celorlalte criterii de performanță convenite;

trigenerare – producere combinată a energiei termice, electrice și încă a unui tip de energie.

Articolul 5. Principiile de bază ale domeniului eficiență energetică

Principiile de bază ale domeniului eficiență energetică sînt:

a) promovarea eficienței energetice prin susținerea programelor de îmbunătățire a eficienței energetice, care prevăd implementarea tehnologiilor performante de producere a energiei, cum ar fi cogenerarea și trigenerarea, de distribuire, transportare și utilizare a energiei și a combustibilului, prin introducerea standardelor de eficiență energetică pentru instalații, clădiri, aparate și echipamente și prin supravegherea respectării acestor standarde;

b) promovarea inițiativei private și dezvoltarea societăților de servicii energetice care să contribuie la optimizarea exploatării sistemelor energetice, în bază de contracte de performanță energetică;

c) monitorizarea de către stat, prin intermediul autorității abilitate, a evoluției consumurilor de energie în ansamblu pe economie, inclusiv la o unitate de produs;

d) susținerea cooperării între producători, transportatori, distribuitori, furnizori și consumatorii de energie în vederea corelării intereselor lor și atingerii obiectivelor politicii statului în domeniul eficienței energetice;

e) cooperarea cu alte țări în scopul promovării tehnologiilor performante, implementării realizărilor științei și a experienței înaintate în domeniul utilizării energiei;

f) asigurarea informațională a activităților în domeniul eficienței energetice, inclusiv informarea publică privind inițierea, desfășurarea, beneficiile și costurile proiectelor de reducere semnificativă a intensității energetice, a impactului asupra mediului;

g) instruirea factorilor de decizie de toate nivelurile în vederea identificării și îndeplinirii măsurilor de eficientizare a consumurilor de energie;

h) sensibilizarea și antrenarea societății civile în procesele de adoptare a deciziilor și de implementare a măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice.

Articolul 6. Colaborarea internațională în domeniul eficienței energetice

Colaborarea, în domeniul eficienței energetice, a Republicii Moldova și a agenților ei economici cu alte state și cu structuri similare ale acestora are loc în conformitate cu legislația națională, cu normele dreptului internațional și cu tratatele la care Republica Moldova este parte.

Capitolul II

ADMINISTRAREA DE STAT A ACTIVITĂȚII ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 7. Atribuțiile Guvernului

Guvernul:

- a) stabilește direcțiile prioritare ale politicii de stat în domeniul eficienței energetice;
- b) aprobă programele și planurile naționale de acțiune privind eficiența energetică;
- c) elaborează și aplică mecanisme de eficiență energetică, precum și instrumente financiare pentru realizarea economiilor de energie;
- d) stabilește modul de organizare, structura și direcțiile principale de activitate ale autorității publice în domeniul eficienței energetice.

Articolul 8. Autoritatea publică în domeniul eficienței energetice

(1) Agenția pentru Eficiență Energetică, denumită în continuare Agenție, este un organ administrativ în domeniul eficienței energetice, subordonat organului central de specialitate în domeniul energetic, cu statut de persoană juridică distinctă și cu buget separat.

(2) Activitatea Agenției se finanțează de la bugetul de stat. Bugetul Agenției se formează anual, coordonat cu organul central de specialitate în domeniul energetic.

(3) Agenția este administrată de un director general, numit în funcție în condițiile legii prin ordin al conducătorului organului central de specialitate în domeniul energetic.

(4) Directorul general al Agenției are în subordinea sa un director general adjunct, numit și eliberat din funcție de conducătorul organului central de specialitate în domeniul energetic, în condițiile legii.

(5) Agenția își exercită atribuțiile în conformitate cu prezenta lege și cu regulamentul său.

(6) Regulamentul, structura și efectivul-limită al Agenției sînt aprobate prin hotărîre de Guvern.

Articolul 9. Atribuțiile Agenției

Agenția exercită următoarele atribuții de bază:

- a) implementează politica statului în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie;
- b) participă la elaborarea proiectelor de acte normative, inclusiv a proiectelor reglementărilor tehnice și a standardelor în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie;
- c) elaborează și prezintă organului central de specialitate în domeniul energetic spre aprobare cerințe minime de performanță energetică pentru utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova;
- d) participă la elaborarea proiectelor de programe și de planuri naționale de acțiune în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie;
- e) elaborează proiecte-pilot în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie;
- f) acordă asistență autorităților administrației publice centrale și locale la elaborarea programelor de îmbunătățire a eficienței energetice și valorificarea surselor regenerabile de energie;
- g) acordă asistență consultativă și informațională societăților de servicii energetice, managerilor energetici, agenților economici, precum și persoanelor fizice care activează în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie;
- h) autorizează persoanele fizice și juridice să efectueze audite energetice;
- i) avizează proiecte în domeniul eficienței energetice și al valorificării surselor regenerabile de energie, finanțate parțial sau integral de la bugetul de stat sau de la bugetele locale;
- j) coordonează programele de eficiență energetică finanțate de instituții sau de organizații internaționale, în baza unor acorduri guvernamentale;
- k) coordonează programele și planurile de acțiune elaborate de autoritățile administrației publice locale;
- l) asigură evidența, prin ținerea de registre, a auditorilor energetici și a auditelor energetice efectuate, a proiectelor naționale coordonate și a proiectelor implementate de autoritățile administrației publice locale;
- m) aprobă programele de formare a experților și auditorilor în domeniul energiei, a managerilor energetici, elaborate de instituții de învățămînt specializate și acreditate;
- n) evaluează potențialul de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie;

o) cooperează cu instituțiile și cu organismele internaționale în vederea utilizării eficiente a energiei și valorificării surselor regenerabile de energie, în limitele competenței stabilită de Guvern;

p) creează o bază informațională în domeniul eficienței energetice și al surselor regenerabile de energie, prezintă solicitanților informații;

q) asigură diseminarea informației referitoare la eficiența energetică, inclusiv la mecanismele de eficiență energetică, la cadrul financiar și legal adoptat în scopul îndeplinirii obiectivului indicativ național, precum și diseminarea informației referitoare la utilizarea surselor regenerabile de energie;

r) organizează seminare, conferințe și expoziții pentru promovarea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie;

s) prezintă organului central de specialitate în domeniul energetic rapoarte anuale privind activitatea sa și dispune publicarea lor.

Articolul 10. Corespunderea reglementărilor tehnice aplicabile

Utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova trebuie să corespundă reglementărilor tehnice aplicabile.

Articolul 11. Auditul energetic

(1) Auditul energetic se efectuează de către auditori energetici autorizați, în conformitate cu Regulamentul privind auditul energetic, aprobat de Guvern.

(2) Auditul energetic este obligatoriu în cazul:

a) proiectelor de eficiență energetică realizate cu sprijinul financiar al Fondului pentru Eficiență Energetică;

b) măsurilor de eficiență energetică implementate în cadrul programelor de îmbunătățire a eficienței energetice, cu sprijinul financiar al bugetului de stat sau al bugetelor autorităților publice locale.

(3) Auditul energetic se efectuează din mijloacele prevăzute în programele de îmbunătățire a eficienței energetice și în Regulamentul Fondului pentru Eficiență Energetică, aprobat de Guvern, în bază de contract, încheiat între beneficiar și auditor.

(4) Persoana fizică sau juridică, beneficiar al auditului, este obligată să asigure accesul auditorului la obiectele supuse auditului energetic, să prezinte, la solicitarea acestuia, documentația tehnică și de exploatare, altă informație, orală sau scrisă, necesară determinării indicilor și măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice.

(5) Auditorul energetic este obligat:

a) să efectueze auditul energetic cu imparțialitate, calitativ și în termen, conform Regulamentului privind auditul energetic;

b) să informeze agentul economic despre imposibilitatea continuării auditului energetic în cazul în care acesta refuză să prezinte informații relevante, creează impedimente și/sau nu le înlătură;

c) să renunțe la efectuarea auditului dacă este interesat în activitatea agentului economic;

d) să asigure confidențialitatea informației referitoare la activitatea agentului economic, legată de concurența de piață.

(6) Costul auditului energetic îl determină Agenția în baza Metodologiei de calculare a costului auditului energetic, aprobată prin hotărâre de Guvern.

(7) Auditul energetic se înregistrează de către Agenție în Registrul auditelor energetice.

(8) Auditorul energetic poartă răspundere față de agentul economic, beneficiar al auditului, în conformitate cu clauzele contractului încheiat între ei, pentru prejudiciul cauzat prin audit, prin servicii de consultanță necalitative și/sau prin divulgare a informației confidențiale.

Articolul 12. Autorizarea auditorului energetic

(1) Calitatea de auditor energetic autorizat se atribuie persoanelor fizice și juridice în conformitate cu Regulamentul privind autorizarea auditorilor energetici, aprobat de Guvern.

(2) Orice persoană fizică sau juridică poate depune cerere pentru obținerea calității de auditor energetic dacă întrunește următoarele condiții:

a) persoana fizică:

- să aibă studiile tehnice corespunzătoare, adică să fie absolvent al unei facultăți tehnice cu profil energetic sau asimilat acestuia; absolvent al unei facultăți tehnice cu profil diferit de cel energetic sau asimilat acestuia și totodată absolvent al unor cursuri de perfecționare în domeniul energetic; absolvent al unui colegiu cu profil electric, termic sau de instalații (tehnicieni) și totodată absolvent al unor cursuri de perfecționare în domeniul energetic;

- să fie titular al certificatului de absolvire a cursului de instruire în domeniul elaborării auditului energetic, organizat de Agenție, sau de absolvire a unei universități de profil, acreditată în acest sens. Cursul se desfășoară după un ghid de pregătire și de examinare a specialiștilor în domeniul elaborării auditului energetic, elaborat de Agenție cu participarea instituțiilor de profil;

- să aibă experiență de cel puțin 4 ani în domeniu, dobândită prin activitate neîntreruptă în învățământ, cercetare, proiectare, execuție sau în exploatare, în următoarele domenii tehnice: energetică industrială, instalații, mecanică, alte domenii tehnice cu conotație energetică;

b) persoana juridică:

- să prezinte certificatul de înregistrare, eliberat în condițiile legii;

- să se asigure că angajații săi în bază de contract care au calitatea de auditor energetic autorizat, precum și reprezentantul delegat în relația cu autoritatea de autorizare, au capacitate deplină de exercițiu;

- să dețină minimum 3 auditori energetici autorizați, cu statut de angajat permanent în bază de contract;

- să demonstreze că dispune de echipamentele de măsurare necesare pentru executarea auditului energetic și/sau că a încheiat contract cu un alt agent economic care dispune de asemenea dotări;

- să demonstreze capacitatea financiară proprie prin prezentarea celui mai recent bilanț contabil, vizat de organele competente.

(3) Corespunderea sau necorespunderea persoanelor fizice și juridice calității de auditor se constată de Comisia de autorizare a auditorilor energetici, instituită de Agenție din specialiști cu experiență de cel puțin 5 ani în domeniul energetic și cu studii superioare de profil.

(4) Comisia de autorizare a auditorilor energetici are următoarele atribuții:

a) înregistrarea cererilor de autorizare, respectiv a contestațiilor;

b) primirea și verificarea documentelor depuse de persoanele fizice și juridice care doresc să fie autorizate în calitate de auditor energetic, în conformitate cu regulamentul nominalizat la alin. (1);

c) încheierea de procese-verbale cu concluziile verificării documentelor depuse de solicitanți;

d) monitorizarea activității de autorizare a auditorilor energetici prin înființarea și actualizarea continuă a Registrului auditorilor energetici;

e) monitorizarea realizării auditelor energetice prin elaborarea unui raport național anual privind auditul energetic, în baza rapoartelor primite de la auditorii energetici;

f) redactarea și transmiterea înștiințării de anulare a deciziei de retragere a autorizației de auditor energetic, scrierea răspunsurilor și remiterea lor persoanelor interesate;

g) radierea din Registrul auditorilor energetici a persoanelor cărora le-a expirat termenul de autorizare sau cărora li s-a retras autorizația de auditor energetic;

h) întocmirea notei de fundamentare a tarifelor pentru autorizarea auditorilor energetici, înaintată anual Guvernului spre aprobare.

(5) Calitatea de auditor energetic autorizat se confirmă prin autorizație de auditor energetic, șampilă și legitimație. Perioada de valabilitate a autorizației este de 3 ani.

(6) Auditorii energetici autorizați se înregistrează de către Agenție în Registrul auditorilor energetici.

(7) Lista auditorilor energetici autorizați se publică pe pagina web oficială a Agenției.

Articolul 13. Retragerea autorizației de auditor energetic

(1) Autorizația de auditor energetic poate fi retrasă prin hotărâre judecătorească, adoptată în temeiul

legii, la cererea Comisiei de autorizare a auditorilor energetici, cu excepția retragerii autorizației conform temeiurilor prevăzute la alin. (2) lit. a), b) și c), care se efectuează direct de comisie.

(2) Drept temei pentru retragerea autorizației de auditor energetic servesc:

- a) cererea titularului;
- b) decizia cu privire la anularea înregistrării de stat a titularului, sistarea activității lui, radierea acestuia din Registrul comercial de stat sau insolabilitatea lui;
- c) decesul titularului sau pierderea capacității sale fizice de a presta serviciile corespunzătoare;
- d) nerespectarea Codului de conduită al auditorului energetic, aprobat de Agenție;
- e) nerespectarea reglementărilor tehnice privind elaborarea auditelor energetice și/sau neprecizarea în cadrul auditului energetic elaborat a măsurilor de exploatare optimă a utilajelor și a echipamentelor din dotarea agentului economic angajator, în scopul creșterii eficienței energetice;
- f) necompletarea la zi a propriului Registru al auditelor energetice elaborate sau completarea acestuia cu date false;
- g) lipsa de solicitare din partea auditorului energetic a prelungirii valabilității autorizației de auditor energetic;
- h) prezentarea incompletă a documentelor pentru prelungirea valabilității autorizației de auditor energetic;
- i) depistarea unor date neautentice în documentele prezentate Comisiei de autorizare a auditorilor energetici, dacă ele nu au fost remediate sau nu pot fi remediate în termen.

(3) În cel mult 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a hotărârii judecătorești, Comisia de autorizare a auditorilor energetici adoptă o decizie privind retragerea autorizației și, în cel mult 3 zile lucrătoare de la adoptare, o aduce la cunoștință titularului de autorizație, indicând temeiurile retragerii.

(4) În cazul retragerii autorizației de auditor energetic, taxa de eliberare a acesteia nu se restituie.

(5) Titularul căruia i s-a retras autorizația de auditor energetic poate să depună o nouă cerere de acordare a autorizației pentru același gen de activitate doar după expirarea a 6 luni de la data adoptării deciziei Agenției cu privire la retragere.

(6) Decizia Comisiei de autorizare a auditorilor energetici poate fi contestată în instanța de judecată în modul stabilit de legislația în vigoare.

Articolul 14. Asigurarea științifică și informațională a activităților în domeniul eficienței energetice

(1) Anual, până la 31 martie, Agenția, în comun cu instituțiile și organizațiile din domeniu, prezintă propuneri la tematica cercetărilor științifice și lucrărilor experimentale în domeniul eficienței energetice, necesare pentru:

- a) elaborarea de programe naționale, locale și de ramură, precum și de proiecte privind eficiența energetică;
- b) implementarea realizărilor științifice și inovaționale în domeniul eficienței energetice;
- c) crearea de noi materiale, tehnici și tehnologii în domeniul eficienței energetice;
- d) reducerea cheltuielilor în procesul de utilizare a resurselor energetice.

(2) Distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție a energiei, precum și furnizorii de energie pun la dispoziția asociațiilor consumatorilor, autorităților publice și altor solicitanți date de contact, inclusiv adrese electronice, de unde pot obține informații privind măsurile disponibile de îmbunătățire a eficienței energetice și a calității serviciilor energetice, profilurile comparative ale consumatorilor finali, specificațiile tehnice obiective pentru echipamentele de utilizare a energiei.

Capitolul III

PROGRAME, PLANURI DE ACȚIUNE ȘI DE MĂSURI CE VIZEAZĂ EFICIENȚA ENERGETICĂ

Articolul 15. Programele și planurile de acțiune pentru îmbunătățirea eficienței

energetice

Programele și planurile de acțiune pentru îmbunătățirea eficienței energetice vor viza:

- a) folosirea celor mai eficiente tehnologii energetice și de producție care să reducă intensitatea energetică și impactul asupra mediului;
- b) aplicarea prevederilor prezentei legi, strategiei energetice a statului, reglementărilor tehnice și standardelor naționale pentru creșterea eficienței consumurilor de energie și de combustibil;
- c) motivarea investitorilor de a investi în implementarea proiectelor de îmbunătățire a eficienței energetice;
- d) crearea unor capacități specializate în domeniul eficienței energetice;
- e) evaluarea impactului utilizării surselor de energie asupra mediului;
- f) criteriile de evaluare a rezultatelor implementării măsurilor nominalizate în programele și în planurile respective.

Articolul 16. Programul național de îmbunătățire
a eficienței energetice

(1) Programul național de îmbunătățire a eficienței energetice (denumit în continuare program național) determină politicile statului de îmbunătățire a eficienței energetice și se aprobă, prin hotărâre de Guvern, în calitate de document de planificare pentru o perioadă de 10 ani.

(2) Programul național se elaborează de către organul central de specialitate în domeniul energetic cu participarea Agenției. Autoritățile administrației publice centrale și locale acordă asistența informațională și organizatorică necesară la elaborarea programului național, în limitele competenței lor funcționale.

Articolul 17. Planul național de acțiune în domeniul
eficienței energetice

(1) Planul național de acțiune în domeniul eficienței energetice (denumit în continuare plan național) prevede implementarea politicilor de îmbunătățire a eficienței energetice, în conformitate cu programul național, și se aprobă, prin hotărâre de Guvern, în calitate de document de planificare pentru o perioadă de 3 ani.

(2) Planul național se elaborează de către Agenție în colaborare cu autoritățile administrației publice centrale și locale, care acordă asistența necesară în limitele competenței funcționale.

Articolul 18. Programele și planurile locale de
îmbunătățire a eficienței energetice

(1) Consiliile raionale și consiliile municipale, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia au obligația să asigure elaborarea, coordonarea și aprobarea propriilor programe și planuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

(2) Programul local de îmbunătățire a eficienței energetice (denumit în continuare program local) stabilește politicile de îmbunătățire a eficienței energetice la consumatorii finali pe teritoriul din jurisdicția administrației locale, în concordanță cu programul național. Programul local se elaborează în calitate de document de planificare pentru o perioadă de 3 ani.

(3) Planul local de acțiune în domeniul eficienței energetice (denumit în continuare plan local) prevede implementarea politicilor de îmbunătățire a eficienței energetice pe teritoriul aflat în jurisdicția autorității publice locale. Planul local se elaborează în calitate de document de planificare pentru un an, în conformitate cu programul local.

(4) Programele și planurile locale se aprobă de către consiliile raionale și consiliile municipale, de Adunarea Populară a UTA Găgăuzia după ce au fost coordonate cu Agenția.

(5) Termenul de aprobare a programului și a planului local este stabilit cel târziu pentru sfârșitul lunii septembrie a anului precedent celui de demarare a implementării lor.

Articolul 19. Rapoartele privind implementarea
programelor și planurilor în domeniul
eficienței energetice

(1) Raportul privind îndeplinirea programului național și planului național se elaborează de către Agenție în colaborare cu alte autorități publice centrale și locale și se prezintă Guvernului spre examinare pînă la 1 martie al anului ce urmează după anul gestionar.

(2) Raportul menționat la alin. (1) include analiza rezultatelor obținute în anul de gestiune, relevă gradul de îndeplinire a obiectivului indicativ național de economisire a energiei și, în cazul unor devieri semnificative de la obiectivele planificate, proiectul amendamentelor la programul național.

(3) Raportul anual privind implementarea programelor locale se analizează și se aprobă de către consiliul raional/municipal și de Adunarea Populară a UTA Găgăuzia. După aprobare, raportul se prezintă Agenției pînă la sfîrșitul lunii ianuarie a anului ce urmează după anul gestionar.

(4) Raportul menționat la alin. (3) se elaborează după un model stabilit de Agenție. Raportul va conține analiza rezultatelor obținute în anul de gestiune, inclusiv a celor referitoare la atingerea obiectivului indicativ de economisire a energiei pe teritoriul aflat în jurisdicția autorității publice locale respective.

Capitolul IV

SUSTINEREA FINANCIARĂ A ACTIVITĂȚILOR ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 20. Instrumentele financiare ale economiei de energie

(1) Agenții economici care implementează măsuri și proiecte de îmbunătățire a eficienței energetice pot beneficia de împrumuturi sau de garanții ale investițiilor din mijloacele financiare ale Fondului pentru Eficiență Energetică în conformitate cu Legea energiei regenerabile nr. 160-XVI din 12 iulie 2007 și potrivit Regulamentului Fondului pentru Eficiență Energetică, aprobat prin hotărîre de Guvern.

(2) Pentru realizarea programelor și a proiectelor de eficiență energetică importante pot fi alocate mijloace financiare de la bugetul de stat.

Articolul 21. Finanțarea măsurilor de eficiență energetică de către terți

(1) Măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice pot fi finanțate de terți în baza unui acord scris, în conformitate cu prevederile Legii nr. 179-XVI din 10 iulie 2008 cu privire la parteneriatul public-privat și potrivit Regulamentului privind activitatea societăților de servicii energetice, aprobat prin hotărîre de Guvern.

(2) Societățile de servicii energetice, precum și terții care participă la finanțarea proiectelor de eficiență energetică pot beneficia de facilități fiscale în conformitate cu prevederile Codului fiscal.

Capitolul V

OBLIGAȚIILE, SUPRAVEGHEREA ȘI MONITORIZAREA ÎN DOMENIUL EFICIENȚEI ENERGETICE

Articolul 22. Managerul energetic

(1) Consiliile raionale și consiliile municipale, Adunarea Populară a UTA Găgăuzia au obligația să numească manageri energetici atestați din rîndul persoanelor cu studii superioare în domeniul energetic, care să fie responsabili de planificarea și de monitorizarea îndeplinirii măsurilor de îmbunătățire a eficienței energetice, inclusiv a celor incluse în programele de îmbunătățire a eficienței energetice, de evidență a economiilor de energie.

(2) Managerii energetici efectuează, cel puțin o dată în an, analiza consumului de energie în vederea determinării eventualelor intervenții pentru eficientizarea consumurilor de energie, în conformitate cu formulele standard elaborate de Agenție.

(3) Formularele standard se completează și se anexează la raportul anual privind implementarea programelor locale și se transmit Agenției.

Articolul 23. Obligațiile consumatorilor finali de energie

(1) Distribuitorii și furnizorii de energie prezintă Agenției, o dată la 3 ani, pentru elaborarea planului

național, date referitoare la consumurile de energie, după un formular standard elaborat de Agenție.

(2) Administratorii clădirilor aflate în proprietate publică sînt obligați să ia măsuri pentru:

- a) utilizarea eficientă a sistemelor de încălzire și de climatizare;
- b) utilizarea rațională a sistemelor de iluminat;
- c) utilizarea aparatelor de măsurat și de reglare a consumurilor de energie;
- d) utilizarea elementelor și a materialelor de construcție care majorează eficiența energetică;
- e) îndeplinirea cerințelor din reglementările tehnice privind eficiența energetică.

Articolul 24. Prestarea serviciilor energetice

(1) Societățile de servicii energetice prestează servicii energetice în baza contractelor de performanță energetică, în care sînt stipulate:

- a) consumul principal de energie pînă la prestarea serviciilor care constituie obiectul contractului respectiv;
- b) valoarea economiilor de energie garantate și procedurile de atingere a lor;
- c) modalitățile de finanțare a lucrărilor;
- d) modul de recuperare a investițiilor efectuate de compania de management respectivă sau, după caz, de terți.

(2) Distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție a energiei, precum și furnizorii de energie nu vor întreprinde nici o activitate care ar împiedica dezvoltarea pieței de servicii energetice și efectuarea altor măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice.

(3) Distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție a energiei, precum și furnizorii de energie au obligația, în condițiile legii, să ofere direct și/sau indirect, prin alți furnizori de servicii energetice, la solicitare, servicii energetice consumatorilor finali la prețuri competitive, să efectueze audite energetice la prețuri competitive în mod independent și/sau măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, să promoveze aceste audite și măsuri.

Articolul 25. Evidența energiei

(1) Asigurarea obligatorie a evidenței metrologice pentru întregul volum de resurse energetice extras, transformat, transportat, depozitat, distribuit și consumat urmează a se efectua cu mijloace de măsurare aprobate ca model, verificate metrologic și incluse în Registrul de stat al mijloacelor de măsurare permise spre utilizare în Republica Moldova.

(2) Consumatorii finali de energie electrică, de gaze naturale, de apă caldă menajeră urbană, de servicii de încălzire și/sau de răcire trebuie să utilizeze contoare, omologate în Republica Moldova, care să reflecte consumul real de energie.

(3) În cazul în care dotarea cu contoare este în sarcina furnizorului, a distribuitorului de energie sau, după caz, a instalatorului specializat, aceștia pun la dispoziție contoare achiziționate prin proceduri concurențiale pentru a se asigura o precizie înaltă înregistrărilor consumurilor și fiabilitate în exploatare. Excepție fac cazurile în care această condiție nu poate fi îndeplinită din punct de vedere tehnic sau nu este rentabilă în raport cu economiile de energie estimate pe termen lung.

(4) Prin intermediul facturilor, chitanțelor, contractelor, distribuitorii de energie, operatorii sistemului de distribuție și furnizorii de energie informează corect și clar consumatorii finali în privința consumului efectiv și tarifului real la energie. Concomitent, se prezintă o comparație între consumul curent de energie și consumul din aceeași perioadă a anului precedent, preferabil în formă grafică, atunci cînd comparația este posibilă și relevantă. Ori de cîte ori este posibil și relevant, consumatorilor finali de energie li se prezintă comparația consumului lor cu cel al unui utilizator mediu nominalizat sau etalonat, care desfășoară același gen de activitate.

(5) Economii de energie pe țară se calculează în baza unei metodologii aprobate prin hotărîre de Guvern.

(6) Datele privind indicii, structura și eficiența consumurilor de energie urmează a fi reflectate în informații statistice oficiale.

(7) Distribuitorii de energie, operatorii din sistemul de distribuție a energiei și/sau furnizorii de energie

prezintă, la cererea Agenției, cel mult o dată în an, informații statistice agregate despre consumatorii lor finali.

(8) Furnizorii de informații și Agenția au obligația de a păstra integritatea și confidențialitatea informațiilor cu caracter privat sau confidențial din punct de vedere comercial.

**Articolul 26. Supravegherea și monitorizarea
în domeniul eficienței energetice**

(1) Agenția efectuează supravegherea și monitorizarea programelor de îmbunătățire a eficienței energetice naționale și locale și a planurilor de acțiuni pentru implementarea acestora.

(2) Agenția supraveghează și monitorizează programele internaționale de eficiență energetică și de valorificare a surselor energetice regenerabile la care Guvernul a aderat.

**Capitolul VI
DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII**

Articolul 27

Guvernul, de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

a) în termen de o lună, va elabora Regulamentul Agenției pentru Eficiență Energetică și Programul național de îmbunătățire a eficienței energetice pentru anii 2010–2020;

b) în termen de 3 luni, va elabora Planul național de acțiune în domeniul eficienței energetice pentru anii 2010–2013;

c) în termen de 6 luni:

– va aduce actele normative necesare în concordanță cu prezenta lege;

– va elabora:

actele normative nominalizate în prezenta lege;

proiectul de Lege privind performanța energetică a clădirilor;

Regulamentul privind cerințele minimale de performanță energetică pentru clădiri;

cadru legal pentru etichetarea energetică a produselor cu impact energetic;

– va stabili cerințele pentru proiectarea ecologică.

Articolul 28

La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.1136-XIV din 13 iulie 2000 privind conservarea energiei (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 157–159, art. 1183), cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Mihai GHIMPU

Nr. 142. Chișinău, 2 iulie 2010.